

راهکارهای انتقال واحدهای آلاینده از محدوده شهرها

سخنرانی پژوهشی "راهکارهای انتقال اصناف آلاینده از محدوده شهرها" ۱۸ شهریور ماه سال جاری با حضور پژوهشگران موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی و سایر علاقه‌مندان برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی زهرا آقاجانی مجری این طرح با اشاره به اینکه طی سال‌های اخیر آگاهی‌های بسیاری در مورد اهمیت جنبه‌های زیست محیطی توسعه پایدار در جوامع مختلف پدید آمده گفت: در حال حاضر خسارات ناشی از انتشار آلاینده‌ها در تهدید سلامت و بهداشت انسان‌ها از اهمیت بیشتری برخوردار شده و بدنبال آن موضوع انتقال اصناف آلاینده به خارج از محدوده شهرها به یکی از مهم‌ترین استراتژی‌های اتخاذ شده دولت‌ها در این زمینه مبدل گردیده است.

وی اظهار کرد: در این راستا دولت‌ها در بیشتر کشورها، تدابیر و اهداف مختلفی را از قبیل دریافت انواع مالیات‌های زیست محیطی از کارگاه‌های صنعتی یا صنوف آلاینده، اعمال مقررات مالیات سبز یا برقراری عوارض ویژه برای واحدهای آلاینده محیط زیست، پرداخت یارانه به حذف‌کنندگان منبع آلودگی، استفاده از مجوزهای انتشار آلودگی، سهمیه‌بندی‌های مقداری از طریق مجوزهای قابل مبادله، برنامه‌ریزی جهت دستیابی به فناوری‌های جدید سبز جهت کاهش ایجاد آلودگی و غیره را تبیین کرده‌اند.

مجرى این طرح با بیان اینکه ایران نیز در سال‌های اخیر به مانند بسیاری از کشورهای دیگر موضوعات زیست محیطی از جمله انتقال اصناف آلاینده از محدوده شهرها را مورد توجه قرار داده است، افزود: در این راستا نسبت به تهیه بانک اطلاعات صنایع و مشاغل شهر تهران، تهیه و ابلاغ فهرست برخی صنایع آلاینده کشور، طبقه‌بندی سه‌گانه اصناف (قرمز، زرد و سبز)، اعمال مقررات مالیات سبز یا برقراری عوارض ویژه برای واحدهای صنعتی آلاینده محیط زیست (بند ۳ ماده ۳ قانون تجمیع عوارض)، تأسیس شرکت ساماندهی مشاغل و صنایع مزاحم شهر تهران، بکارگیری فناوری‌های سبز یا دوستدار محیط زیست و خروج ۱۰ هزار صنف آلاینده یا مزاحم از شهر تهران به خارج از محدوده شهر، اقدام شده است.

وی بر گسترش برنامه‌ها و سیاست‌های لازم در راستای شناسایی و انتقال صنوف آلاینده از محدوده شهرها تأکید کرد و گفت: اتخاذ تدابیر ویژه از جمله تعامل بیشتر نهادهای مرتبط امری ضروری است به طوریکه به نظر می‌رسد که علیرغم برنامه‌ریزی‌های انجام شده در این زمینه کشور ما باید راه‌درازی را تا زمان انتقال کامل اصناف و صنایع آلاینده از محدوده شهرها طی نماید.

آقاجانی از جمله واحدهای آلاینده در شهرها به ویژه شهر تهران را واحدهای آبکاری عنوان کرد و افزود: استفاده از انواع نمک‌های سیانور جهت آبکاری (لوستر، شیرآلات بهداشتی و غیره) منجر به ورود آب‌های آلوده به فاضلاب‌ها و غیره شده و چرخه مصرف و بازیافت آب را با مشکل روبرو می‌سازند.

مجری این طرح بر سرشماری دقیق واحدهای آلاینده در کشور تاکید کرد و گفت: باید سرشماری دقیقی از تعداد آن‌ها از طریق مرکز آمار ایران به عنوان متولی اصلی آمار در کشور صورت گیرد و سپس با توجه به سرشماری دقیق تعداد این گونه واحدها، مبادرت به برنامه‌ریزی برای آن‌ها کرد.

وی بر ضرورت برنامه‌ریزی در خصوص تدوین شاخص‌های جدید در راستای تعیین سهم اصناف و صنایع آلاینده از مجموع اصناف و صنایع کل کشور و به تفکیک استان تاکید و اظهار کرد: با شناسایی اصناف یا صنایع آلاینده جدید؛ تعداد قابل توجهی واحد جدید دیگر بر تعداد آمار موجود افزوده خواهد شد.

آقاجانی با بیان اینکه در دنیای کنونی موضوع انتقال صنوف یا صنایع آلاینده از محدوده روستاها و مقابله با انواع آلاینده‌ها در مناطق روستایی در دستور کار کشورهای در حال توسعه قرار گرفته است گفت: در ایران نیز موضوع انتقال اصناف یا صنایع آلاینده از محدوده شهرها نیازمند پیگیری جدی بوده و انتقال آن‌ها به خارج از محدوده شهرها نیز نیازمند مطالعات لازم و کافی در این زمینه می‌باشد تا موج دوم انتقال اصناف آلاینده یعنی موضوع خروج آنها از مناطق روستایی به بحران آینده کشور تبدیل نشود.

وی ایجاد ایستگاه‌های اندازه‌گیری آلودگی را یکی دیگر از راه‌کارهای عملیاتی جهت کاهش آلاینده‌های اصناف دانست و افزود: از جمله اقدامات لازم در این زمینه علاوه بر پیشنهاد انتقال اصناف آلاینده از محدوده شهرها می‌توان به تجهیز برخی از اصناف به تصفیه‌کننده‌های خاص برای هوا، پسماندها، پس‌آب‌ها و غیره و هم‌چنین بهره‌مندی از فناوری‌های نوین جهت کاهش آلاینده‌گی و اثرات منفی آن اشاره کرد.

مجری این طرح بر ضرورت ایجاد پنجره واحد در این زمینه تاکید کرد و افزود: با تشکیل یک پنجره واحد همه امور مربوط به انتقال را می‌توان از طریق یک دستگاه یا نهاد قدرتمند و هماهنگ با سایر نهادها پیگیری و نظارت کرد.

وی ادامه داد: باید برنامه‌ریزی دقیق و جامعی به منظور انتقال اصناف و صنایع آلاینده به تفکیک صنایع قرمز، زرد و سبز توسط دستگاه‌ها و نهادهای مربوطه (یا همان پنجره واحد پیشنهادی) صورت پذیرد تا انتقال اصناف و صنایع آلاینده به تفکیک و به صورت مرحله‌ای و به ترتیب تقدم و تاخر (با توجه به شدت آلاینده‌گی) آن‌ها انجام شود و مشکلات و مسائل آن بررسی شود تا بتوان مشکلات مربوطه را در هنگام اجرای طرح کاهش یا رفع کرد.

آقاجانی گفت: از آنجاییکه دستگاه‌ها و نهادهای درگیر در امر تصمیم‌گیری برای انتقال فعالیت‌های صنعتی و صنعتی فاقد بنیه مالی کافی می‌باشند، ضرورت تقویت بنیه مالی آن‌ها از طریق روش‌های مختلفی قابل تاکید می‌باشد. علاوه بر این، تدوین ضوابط مالیاتی مربوط به بازگشت جریمه فعالیت‌های صنعتی آلاینده به نهادهای تصمیم‌گیرنده این فعالیت‌ها و هزینه‌کرد آن در راستای فرایند انتقال قابل توجه می‌باشد.

وی بر تشکیل یک صندوق مستقل به منظور جمع‌آوری درآمدهای حاصله (پنجره واحد پیشنهادی) که در راستای تشکیل یک نهاد هماهنگ‌کننده تصمیم‌گیری فعالیت‌های صنعتی آلاینده می‌تواند باشد تاکید کرد.

آقاجانی افزود: بهره‌مندی از تجربه موفق کشورهای جهان و بومی‌سازی آن با توجه به فاکتورهای زمینه‌ای کشور شامل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فناوری اطلاعات، زیست محیطی و قانون و مقررات ضروری است و در این ارتباط همکاری‌های دوجانبه و فعالی بین سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران با شش کشور ترکیه، مالزی، ونزوئلا، الجزایر، اندونزی و افغانستان منعقد شده به طوریکه این کشورها دارای تفاهمنامه‌های همکاری با ایران می‌باشند.

وی بر ضرورت تعامل و هماهنگی‌های بیشتر با این کشورها و سایر کشورهای هدف در راستای تعامل با اقتصاد جهانی و بهره‌مندی از تجربیات کشورهای دارای اشتراکات و قرابت اقتصادی، فرهنگی و غیره با ایران تاکید کرد.

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی